

Rēzeknes Ziņas

Nr. 3. SESTDIEN,
1942. gada 10. janvārī.

Redakcija Rēzeknē, Atbrivošanas alejā 31.
Darba laiks no plkst. 10—14. Telefons redakcijai —
Rēzeknē 2-3-0-1.
Abonēšanas maksa RM 0,32 mēn. Tekošs rēķins pastā — 25565.

IZNĀK
trešdienās un sestdienās

Der Kommandeur der Sicherheitspolizei Lettland gibt bekannt:

1. Trotz mehrfach erfolgter Bekanntmachungen, dass sich staatsfeindlich betätigende Personen strengsten Bestrafungen aussetzen, und mit besonders scharfen Massnahmen diejenigen zu rechnen haben, die derartige Elemente in ihre Wohnungen oder Anwesen aufnehmen, sie versteckt halten, ernähren, ihnen Waffen zukommen lassen und somit der Aufforderung der deutschen Dienststellen, sie umgehend der Polizei zu melden, nicht Folge leisten, haben mir einzelne Vorkommnisse in letzter Zeit gezeigt, dass diesen Anordnungen und Aufforderungen nicht nachgekommen wird.

2. Die Einwohner des Dorfes Audrini, Kreis Rositten, hatten über ein Vierteljahr lang Rotarmisten bei sich aufgenommen, sie versteckt gehalten, ihnen Waffen gegeben und sie in jeder nur möglichen Weise in ihren staatsfeindlichen Bestrebungen unterstützt.

Im Kampf gegen diese Elemente sind Lettische Polizeibeamte erschossen worden.

3. Ich habe daher als Sühnemassnahme:

a) das Dorf Audrini dem Erdboden gleichmachen.
b) die Einwohner des Dorfes Audrini festnehmen und
c) 30 männliche Einwohner des Dorfes Audrini am 4. 1. 1942 auf dem Marktplatz in Rositten ÖFFENTLICH erschossen lassen.

4. Ich werde auch in Zukunft mit den schärfsten Massnahmen sowohl gegen diejenigen Personen vorgehen, die glauben, die bestehende Ordnung sabotieren zu können als auch gegen diejenigen, die diesen Elementen in irgendeiner Weise Hilfe gewähren.

Der Kommandeur der Sicherheitspolizei Lettland
gez. STRAUCH.
SS-Obersturmbannführer.

Vācu Drošības Policijas komandieris Latvijā ar šo paziņo:

1. Neskatoties uz vairākiem rīkojuma atkārtojumiem, ka visi pilsoņi, kuņi ņem dalību pretvalstiskā darbā, tiks bargi sodīti un sevišķi stingri tiks sodīti tie pilsoņi, kuņi dod nevēlamiem elementiem patveri savos dzīvokļos un saimniecībās, slēpj viņus, paēdina un apgādā ar ieročiem un tādā ziņā strādā pret likumiem,

pēdējā laikā pēc dažiem gadījumiem man bija iespēja pārliecināties, ka šāds vācu valdības rīkojums netiek ievērots.

2. Rēzeknes apriņķa Audriņu s. iedzīvotāji vairāk kā 1/4 gada slēpa sarkanarmiešus, apgādāja viņus ar pārtiku, ieročiem un visādi centās viņus atbalstīt pretvalstiskā darbībā.

Ciņā pret šiem elementiem tika nošauti Latvijas policijas darbinieki.

3. Tāpēc es devu kā sodu piemēru:

a) Audriņu sādžu nolīdzināt līdz ar zemi,
b) Audriņu sādžas iedzīvotājus apcietināt un
c) 30 Audriņu sādžas vīriešu kārtas iedzīvotājus 4. 1. 1942. ATKLĀTI NOŠAUT Rēzeknes tirgus laukumā.

4. Arī turpmāk sodīšu ar visbargāko sodu tās personas, kuņas neievēros šo likumu, kā arī tos, kuņi šiem elementiem sniegs palīdzību.

Vācu Drošības policijas komandieris Latvijā
STRACH,
SS-Obersturmbannführer.

Командир Германской полиции Государственной безопасности Латвии

сим извещает следующее:

1. Несмотря на неоднократное объявление, что лица принимающие участие в противогосударственной деятельности будут подвергаться строжайшему суду, и особо строго будут наказаны те лица, которые дадут приют всякому вредному элементу в своих квартирах и хозяйствах, прячут, кормят и их снабжают оружием и таким образом работают против постановления германских учреждений, в последнее время некоторые события убедили меня, что звания германских учреждений о заявлении таких случаев в полицию не были исполнены.

2. Жители деревни Аудрины Режицкого уезда более четверти года скрывали у себя красноармейцев, прятали их, давали им оружие и всячески способствовали им в противогосударственной деятельности.

В борьбе с такими элементами были разстреляны латышские полицейские.

3. Как наказание я назначил следующее:

a) Смести с лица земли деревню Аудрины,
b) Жителей деревни Аудрины арестовать,
c) 30 жителей мужского пола деревни Аудрины 4. 1 42 ПУБЛИЧНО разстрелять на базарной площади г. Режицы.

И впредь приму строжайшие меры как против лиц, которые думают настоящий порядок саботировать, также против лиц, которые этим элементам оказывают какую либо помощь.

Командир Германской полиции
Государственной безопасности Латвии
ШТРАУХ,
SS-Obersturmbannführer.

Boļševiku izmisuma ciņas pie vācu dzelzs līnijām

Pēc angļu misionāra Idena apcietojuma pie plūtokratu sabiedrotā Staļina, iesācies boļševiku asiņainais masu uzbrukums Lielvācijas armijas dzelzs līnijām.

Boļševiku varas vīri, izmantojot visu iespējamo propagandu par vācu bruņoto spēku pirmo frontes līniju izlīdzināšanu ziemas periodam, vācu ieroču ugunis dzen milzīgas dzīvā spēka rezerves.

Lielvācijas, neitrālo valstu un Ukrainas raidītāji vienbalsīgi atzīst, ka boļševiku varas vīri Staļins ar

Molotovu, izmantodami vecās terora metodes — bez vajadzības un vismazākiem panākumiem izlej krievu tautas asinis pie nemūžam nesalaužamām vācu dzelzs līnijām un tanku divīzijām.

Milzīgie masu pretuzbrukumi visā austrumu frontē, sākot no Krimas līdz Murmanskai, kas ir nepieredzēti asiņaini — frontes stāvokli ne pavisam negroza.

Padomju Savienības patreizējo kritisko un atklāti bistamo stāvokli, masu slepkavības pie Lielvācijas armijas ziemas pozīcijām nodevigā un provokatoriskā Staļina rīcība padara tikai vēl sliktāku.

Ciņas, kas risinās garajā frontē ikdienas pie Pēterpils un Maskavas, tāpat citos rajonos, sevišķi pie Feodosijas ostas krastiem prasa tūkstošas un vēl reizi tūkstošas cilvēku dzīvības.

ZASV Horst korespondents Medao ceļā no Padomju Savienības ieradies Lisabonā, kur tas izteicies, ka boļševiku pusē apstākļi šausmīgi un tāpēc kaņavīrus un armiju labāk iznīcināt pie vācu līnijām, nekā gaidīt, kad tā bada nāvē nomirs.

Vācu artilērija grauj Pēterpili

DNB ziņo, ka 8. janvārī vācu smagā artilērija, atkārtojot Pēterpils apšaudīšanu, panākusi labus trāpījumus Pēterpilī esošo boļševiku kazarmām, koncentrācijas punktiem un kādam lielam rūpniecības uzņēmumam.

Artilērija un vācu lidmašīnas bombardēja Pēterpils līcī esošos krievu tirdzniecības kuģus un kaķa rūpniecības centrus. Vācu dzelzs loka sargi, kuņus komandē ģen. von Leeb's boļševikiem pretuzbrukumos nodarīja asiņainus zaudējumus.

Ciņas vidējā frontes daļā

DNB ziņo, ka 8. janvārī notikušie boļševiku pretuzbrukumu mēģinājumi Kalugas - Maskavas telpā beigušies ar lieliem boļševiku zaudējumiem. Vācu tanku divīzijas spēki pēc ciņas atraduši 2500 kritušo boļševiku un saņēmuši 1000 gūstekņus.

Kronštātē ēd cilvēku gaļu

No Kronštates cietokšņa izbēgušais sarkanarmietis 1942. g. 7. janvārī ziņoja — boļševiku ciņas spars ir galā. Viņš jau nevar atcerēties, kad izbeigušies produktu krājumi, bet cilvēku gaļas ēšana parasta lieta.

Municijas krājumi izsīkuši, un, ja nebūs palīdzības, Kronštates cietokšnis kapitulēs.

GPU strādā

Veichsel raidītājs ziņo — ka GPU sarīkojusi masu slepkavības Saratovā. Divu nedēļu laikā GPU vīri Demirevska vadībā izšāvuši un nospīdīnājuši simtiem tūkstošu nevainīgu bērnu un sieviešu, kas likušies neuzticami Padomju Savienībai.

Feodosijas ostas rajonā desanta mēģinājuma izcelšanas laikā Krimā parādījušies arī GPU vīri. Tie apcietinājuši iedzīvotājus un slepkavojuši tos par sadarbību ar vāciešiem. Vislielākās masu slepkavības sarīkotas pret tataru iedzīvotājiem.

Der Kommandeur der Sicherheitspolizei Lettland-Aussenstelle Dünaburg - gibt bekannt:

Die Einwohner des Dorfes Morduki, Gemeinde Rundehni, insgesamt 47 Personen, haben geflüchtete Kommunisten und Rotarmisten bei sich aufgenommen und sie in jeder Weise unterstützt. Im Kampf gegen diese Elemente ist ein Lettischer Polizeibeamter erschossen worden.

In konsequenter Anwendung des angekündigten Strafmasses bei dem Vorfall von Audrini habe ich sämtliche beteiligten Personen am 6. 1. 1942 in Ludsen erschossen lassen.

gez. TABBERT
SS-Obersturmführer

Latviešu Drošības Policijas Daugavpils nodaļas komandieris paziņo:

Morduku sādžas, Rundēnu pagastā, iedzīvotāji, kopskaitā 47 personas, ir slēpuši pie sevis aizbēgušus komunistus un sarkanarmiešus un tos dažādi atbalstījuši. Ciņā ar šiem elementiem ir kritis viens latviešu policijas ierēdnis.

Konsekventi pielietojot Audriņu gadījumā pieteikto sodu mēru, es pavēlēju 6. janvārī 1942. gadā Ludzā nošaut visas notikumā iejauktās personas.

TABBERT
SS-Obersturmfuehrer

Командир Латвийской Охранной полиции Двинского отдела извещает:

Жители деревни Мордуки, волость Рундены, общим числом 47 лиц, скрывали у себя беглых коммунистов и красноармейцев и всячески им помогали. В борьбе с этими элементами расстрелян один латышский полицейский.

В строжайшем применении объявленного наказания по случаю села Аудрины я дал приказ 6 1 1942 все участвующие лица в Лудзе расстрелять.

TABBERT
SS-Obersturmfuehrer

Incola.

Židi un Latgale

3.

Latgalē sākot ar 16. gadu simtu mainījās vairākas varas. Valdījuši gan zviedri, gan krievi un ilgāku laiku arī poļi. Vislabākie dzīves un valdīšanas apstākļi židiem ir bijuši poļu valdīšanas laikā. Tad židi bija ne tikvien tirgotāji, bet pirmie pilsoņi. Ar savu židisko politiku tie prata uzrāpties pie pašiem uzpūtiem magnātiem un dabūt sev labvēlību.

Ari mazie Latgales muižnieki, vezdami plašu un izšķērdīgu dzīvi, rikojot dzīres, medības un izklaidēšanās, kas noslēdzās ar kāzām un kristībām, palika par žida kalpiem. Tas sagādāja židiem iespēju aizņemt visas labākās vietas un saņemt savā pārvaldīšanā visu saimniecisko dzīvi. Židi bija lielākie fabrikanti, meldeji, krogu īpašnieki un pat skolotāji.

Drīzi vien žids bija „iespaidīga” persona. Jau 19. gadu simta otrā pusē žids tika pieskaitīts pie gudrākiem cilvēkiem. No žida tauta prasīja padomu un no žida gaidīja palīdzību. Katrā pagastā jau bija iedzīvojušies viens vai vairāki židi, kas tad arī rūpējās, lai gojs savus iekrātos līdzekļus nenodotu malā, bet gan Mozus bērnam.

Latgalē pie plašāk pazīstamiem židiem pieder kāds Dagdas žids Zeliķis Garnecs. Tas uzņēmies novada latviešu apgādāšanu ar latviskām grāmatām. Latgalē, sākot ar 1863. gadu līdz 1904. gadam, pastāvēja drukas brīvības noliegums.

Šinī laikā tad arī Dagdas žids Zeliķis Garnecs izmanto savu židisko veiklību un tautas mānīšanas spējas. Viņš ārēmēs iespējz kropļotā valodā dažāda satura grāmatas un piegādā tās tautai par neredzēli augstu cenu. Žids izmanto visus iespējamus ceļus, lai tikai pielabinātos tautai un vēlāk kļūtu noteicējs par gojiem.

Iekārtodamies Latgalē kā otrā Palestīnā, židi sāka dibināt vairākus miestņus. Tie saņēma zemes gabalus nomā un sāka uz tiem celt savas netīrās būdas. Muižniekam nauda bija vajadzīga, un tas bija ar mieru naudīgajam židam iznomāt kaut vai pašus labākos zemes gabalus, protams — krogus un baznīcas tuvumā. Žids jau nebija mulķis un ne-

kad arī attālāk no šim divām iestādēm uz dzīvi neapmetās. Izņēmums varēja būt diplomatisks un tālredzīgs nodoms, ka kādā izdevīgā stratēģiskā un saimnieciskā centrā vajadzēja dibināt jaunu miestņi.

Tā Latgalē laikā no 16. līdz 19. gadu simta vidum saradās labi daudz židu apdzīvotu miestņi. Vecākie no tiem bija — Ludza, Preiļi, Krustpils, Gostiņi, Varakļāni, Piedruja un citi.

Preiļi jau 1800. gadā bija ieguvuši miestņa tiesības un blakus Ludzai, arī Rēzeknei varēja lepoties ar lielāko židu skaitu. Ap 1897. gadu Preiļos jau bija 1516 iedzīvotāji, no kuriem lielākais skaits židi.

Visķi židu miestņa tiesības jau ieguvuši 17. g. simtā. Visās apdzīvotās vietās un miestņos židu skaits sasniedzis no 70 līdz 90 proc. Pēc tā tā tad arī varam spriest par židu skaitu Latgales biezi apdzīvotās vietās 19. gadu simta otrā pusē.

Ap 1897. gadu Krāslavā bijuši 7825 iedzīvotāji, Preiļos — 2104, Krustpili — 4142, Varakļānos — 1810, bet Livānos 2614 iedzīvotāji.

Viens no īpatnākiem židu apdzīvotiem miestņiem Latgalē visos laikos bijis Gostiņi. Šis židu perēklis dažādos laikos nesis arī dažādus nosaukumus. Vispirms jau židi Gostiņus dibinājuši uz Krustpils kunga Korfa zemes.

Kādu laiku Gostiņi dēvēti par Trentelbergu, bet „labos židu laikos” arī par Glazmanku. Ap 1897. gadu Glazmankā jau bijuši 2328 iedzīvotāji — nospiedīgā vairumā Mozus bērni. Pasauls kaŗš toties arī Mozus bērns izdzēnājis no viņu Hainana zemes, un 1920. gadā Gostiņos jau ir tikai 878 iedzīvotāji, no kuriem 544 židi un 314 pārējie.

1920.—1922. g. dzimušie jaunekļi!

Darba dienests ir goda dienests! Vācijas darba dienests uzaicina brīvprātīgos no austrumu apgabaliem. Arī jums parāda godu, dodot iespēju pavadīt gadu Vācijā darba dienesta locekļu rindās un valkāt dienesta formu.

Piesakaties brīvprātīgi pie apgabalu komisariem vai apr. priekšnie-

Nesaudzīgu cīņu ar spekulāciju

Ja kāds teiktu, kā cilvēks dzīvo un strādā tikai dēļ tam, lai nopelnītu iztikai, tad citi smietos. Jo kuŗam tad dzīvē nav sprauts tālāks mērķis? Bet ka viens no galveniem līdzekļiem katra mērķa sasniegšanā tomēr ir iztika, sevišķi kaŗa laikā, to nevar apšaubīt. Lai iedzīvotāju apgāde ar šo eksistencei nepieciešamo līdzekli rīvētu normāli un vienmērīgi, lai vienam nebūtu viss, bet otram nekā, tad visiem, bez izņēmuma visiem jārespektē pastāvošie tirdzniecības noteikumi.

Ši nozare mums vēl samērā sveša, tāpēc tai jāvelta vairāk uzmanības. Pārtikas līdzekļu sagāde un sadale Austrumu apgabalā notiek pēc vācu parauga uz 8 gadu ilga piedzīvojumu pamata Lielvācijā.

Pilsētu iedzīvotāju kārtīga apgāde ar pārtikas līdzekļiem iespējama tikai tad, ja visas ražošanas nozares piesaista patēriņa segšanā pēc vienāda principa. Pamata noteikums te ir pēc iespējas visus pārtikas līdzekļus koncentrēt tieši centrālās vadības rokās, kas pēc izvērtēšanas piegādā patēriņa vietām izlietošanai civiliedzīvotāju un kaŗaspēka vajadzībām.

Austrumu apgabalā šī tirgus kārtība ieviesta kopš pagājušās vasaras un pakļauta vācu civilpārvaldei. Lai sprauto mērķi sasniegtu visā pilnībā, ir nepieciešama visu ražotāju un patērētāju līdzdalība. Daŗi ražotāji un tāpat patērētāji vēl līdz šim neko nezina par neatļautu tirdzniecību, maiņtirdzniecību vai spekulāciju. Katrs, kas saņem sodu par spekulāciju, aizbildinās ar tirgus noteikumu nezināšanu. Sevišķi tas sakāms par lauku iedzīvotājiem. Visi rikojumi un noteikumi publicēti presē, tāpēc ar tiem vajadzētu iepazīties katram. Bez tam pagastu valdēm apkārtrakstos jāiz-

skaidro iedzīvotājiem tuvāk izdotie rikojumi.

Pastāvošās kārtības disciplinēta respektēšana veicinās ātru un pilnīgu iedzīvotāju labklājības nodrošināšanu. Turpretim noteikumu pārkāpšana tiks uzskatīta par ļaunprātību vai kaitniecību. Cīņu pret šiem kaitniekiem veic īpaša cenu uzraudzība, kas sastādās no vācu un latviešu policijas darbiniekiem. Nesaudzīgi tiek apkāroti visi tautai kaitīgie elementī, kuŗi, izmantojot kaŗa apstākļus, vēlas gūt neattaisnojamo peļņu. Augsti naudas sodi un pat notiesāšana draud katram slepenas tirdzniecības veicinātājam. Spekulācija un slepenā tirdzniecība visvairāk apdraud iedzīvotāju apgādi un tādēļ pret to jācinās visiem līdzekļiem.

Spekulācijas, resp. nelegālās tirdzniecības izskausana, cenu regulēšana un tirgus noteikumi gādā, lai ikviens dabūtu dzīvei nepieciešamās preces nepieciešamā vairumā.

A. Raidonis,
Rēzeknes apr. polic. iec. cenu uzraugs.

Rikojums

Lai nodrošinātu pārtikas apgādi un taupīgu rīcību ar maizes labību un miltiem, es izdodu šādu rikojumu:

1) Pašiem pagatavot degvīnu (kandžu) un visus pārējos alkoholiskus dzērienus, sākot no šī brīŗa, Latgales novadā ir aizliegts.

2) Kas no šī rikojuma publicēšanas datuma laikrakstā pats pagatavo vai pārdod degvīnu (kandžu) un pārējos alkoholiskus dzērienus, tiks sodīts.

3) Nenozīmīgākos pārkāpuma gadījumos vainīgie tiks sodīti ar piesaistīšanu sabiedriskos darbos bez atlīdzības uz vienu nedēļu. Smagākos gadījumos šis sods var ilgt līdz 1 mēnesim.

4) Soda darbu nepildītāji tiks sodīti ar cietumu līdz 3 mēneŗiem.

Apgabala komisāra Daugavpili uzdevumā **Schuck.**

Donāts Latkovskis

LUDZAS NOVADĀ

1.

Latgalē, vecās Jersikas valsts Latgales daļā lielākie un pazīstamākie kultūras centri un Latgales latviešu apdzīvotās vietas bija — Jersika, Daugavpils, Ludza, Rēzekne, Viŗaka, Volkenbergs, Krustpils (Asole), Alūksne, Kultūrvēsturē vecākas ziņas uzglabājuŗās par Ludzu, kas arī piešķaitāma visvecākām Latgales latviešu apdzīvotām vietām.

Ludzu, Ludsen, — arī Lucien (krievu valodā Lucina, bet poliski Lucyn) vecajās krōnikās uzskata kā latviešu valdnieka krievu zemēs — Rurika pēcnācējiem piederoŗu pili un pilsētiņu, kur jau 1171. g. uzcelta sv. Michaela grieķu-katoļu baznīca. Pēc vēlākiem pētījumiem senā Ludzas pils un pilsēta atradusies tagadējā Odu kalnā, kas atrodas netālu no Ludzas baznīcas kalna — Lielā Ludzas ezera krastā.

Senās Ludzas pils nocietinājumu vietu Odu kalnā un tagadējo Ludzas baznīcas un Ludzas bruņinieku pils kalnu nocietinājumu apvidu šķīŗ apmēram 500 metrus attāļš līdzenums, kas piekļaujas Lielām Ludzas ezera dienvidus krastam. Odu kalns ir vesela nocietinājumu sistēma ar dau-

dziem pārrakumiem un dabiskiem nocietinājumiem. Tā ziemeļu krastiem piekļaujas Lielais Ludzas ezers.

Ludzas novadu jau no seniem laikiem apdzīvojuŗi latvieŗi. Jersikas valsts pastāvēšanas laikā — līdz 1230. g. gan vēl Ludzas novada iedzīvotāji ir maksājuŗi dažas nodevas Polockas vai Pliskavas kņaziem. Ar Livonijas valsts nodibināŗanos un Jersikas karaļa Visvalŗa varas izbeigŗanos, arī Ludzas novads iekļauts Livonijas valsts robeŗās.

Senā Ludzas latvieŗu nocietinājuma un pilsētas vietā vācieŗi dibinājuŗi savu kultūras centru. To jau viņi darijuŗi arī vairākās citās vietās, kā Volkenbergā 1230. g., Krustpili (Asole) 1237. g., latvieŗu piļu vietā ceļot savas mūrja pils. Kad Ludzas novadu sasniedza vācieŗi, tad Ludzas novads bija padots Novgorodas kņazam un viņa pilsētai Pliskavai.

Vācieŗiem ienākot Ludzas grieķu-katoļu baznīca nomainīta ar Ludzas katoļu baznīcu, kas atradusies kalnā aiz pils vārtiem. Ludzas kalnu nocietinājumos jau no seniem laikiem bijuŗi ierādīta vieta arī baznīcai, kas kalpojusi Ludzas pilsētas un apkārtnes iedzīvotāju vajadzībām.

Vecākais Ludzas latvieŗu pilskalns — Odu kalns pēc nopostīšanas stāvējis neapcietināts. Uz ziemeļos esoŗā Ludzas pilskalna, kas dziļāki iekļāvās Ludzas Lielajā ezerā — vācieŗi cēla savu pili, bet vidējais kalns bija baznīcai. Tas arī bija Ludzas otrās priekšpils nocietinājums aiz grāvja. Sākumā Ludzas novads bija padots Rēzeknes pils loŗtam. Ludza bija kā Rēzeknes palīgpils. Ludzas vācieŗu pils 13.—14. g. s. bijuŗi nocietināta ar vaļņiem un sētu. Klāt bijuŗi arī Ludzas pilsētiņa. Tādā stāvoklī Ludza palika līdz 14. g. s. beigām. Patstāvīgāki Livonijas vācieŗi Ludzas pili noŗtiprināŗas ap 1285. g.

Pastāvīgie krievu un leiŗu iebrukumi Latgales novadā skāra arī Ludzas pilsētu. Ludzu pastāvīgo kaŗu laikā stipri postījuŗi krievi. Pliskavas pirmā krōnikā starp citu atrodas ziņas, ka 1362. gadā Ludzā kādā cīņā vācieŗi padzinuŗi krievus.

Ludzas bruņinieku mūrja pili 1399. gadā cēla 29. Livonijas ordeņa mestrs Valdemārs Brigenojs, kas ordeņa mestra pienākumus pildīja no 1394. līdz 1402. g. Ludzas mūrja pils bija trīs stāvus augsta. Sastāvēja no 6 torņiem, 2 priekšpiliem un 3 vārtiem. Pati pils bija ziemeļu daļā. Starp pils vaļņi un ezera krastu atradās Ludzas pilsētiņa, kuŗā 15. g. s. varēja būt ap 600 iedzīvotāju.

Iepretīm Ludzas pilij Ludzas ezera

pretējā krastā 1463. gadā Pliskavas kņazs uzbūvēja savu Skaisto pili, (sauca — „Krasnij Gorodok”). Tā bija domāta kā nocietinājuma vieta cīņai ar Ludzas pili. Skaistā pils Ludzas ezera otrā krastā bija neieņemams cietoksnis. Ludzas pils vācieŗi kopā ar Latgales latvieŗiem dažādi to centās ieņemt, bet bez panākumiem. Arī visi Latgales iedzīvotāji kas dzīvoja vēl tālu aiz Skaistās pils nocietinājumiem līdz Ladogas un Osvejas ezeriem pēc pils uzcelšanas kādu laiku palika krievu pārvaldīšanā.

Tikai Livonijas ordeņa mestrs Bernards de Borchs 1480. g. ar lielu kaŗaspēku devās cīņā pret krieviem, lai izcīnītu uzvaru pār Pliskavu. Krievi atcerēŗās vecos laikus, kad Latgales iedzīvotāji viņiem vēl maksāja nodokļus un negribēja atdot Latgali vācieŗiem. Tā sākās lielās cīņas par Latgali starp krieviem un Livoniju.

Ordeņa mestrs Bernards de Borchs 1480. g. kaŗa gājienā cieta neveiksmes pie Pliskavas un atkāpās Livonijā. Jau nākoŗā 1481. g. 1. martā pretuzbrukumā krievi iebruka Latgalē. Pliskavas kaŗaspēks kopā ar maskavieŗiem 1481. g. ieņēma arī Ludzas pili. Izpostīja Ludzas pilsētiņu, kas jau bija izveidojusies pie stiprās Ludzas pils. Tā pirmo reizi cieta Ludzas vācu mūrja pils.

(Turpmāk vēl).

L. E.

Ziemā lielāku dažādību uzturā

2.

Kartupeļi uzturā. Kartupeļi ir vispazīstamākie no dārzeņiem, kņus tad arī visbiežāk lieto ikdienas barībā.

Kartupeļi satur daudz olbaltuma, ogļhidrātu un magnēziju. Aukstā ūdenī novārtīti kartupeļi zaudē ļoti daudz barības vērtību, kamdēļ tie vārāmi ar visu mizu karstā ūdenī un uz spēcīgas uguns.

No galda kartupeļiem visieteicamākie vidēji lielie ar seklām acīm.

Kartupeļu zupa ar sīpoliem. Kartupeļus, sīpolus un seleteriju nomizo, sagriež un liek vārtīties, līdz kartupeļi mīksti. Tad saknes izlaiž caur sietiņu. Sviestu jeb margarīnu savāra kopā ar miltiem un atšķaida ar zupu. Zupā var likt kartupeļu šķēlītes un gatavu pasniedz ar apceptiem baltmaizes gabaliņiem.

Baltmaizes gabaliņi. Sviestu sabrūnina kopā ar nedaudz cukura un tajā liek sagrieztus baltmaizes gabaliņus, kņus kaltē uz lēnas uguns apgrozot.

Brūnā kartupeļu zupa.

Kartupeļus un sīpolus sagriež mazos gabaliņos un sviestā apcep brūnus, tad pielej vārošu ūdeni un sāli pēc garšas. Zupu vāra, kamēr kartupeļi ļoti sašķīduši, tad izlaiž to caur sietu un vēlreiz uzvāra. Šai zupai var pielikt skābu krējumu un pasniegt ar kaltētās baltmaizes gabaliņiem.

Kartupeļi ar brūninātiem sīpoliem. Nomizotus kartupeļus sāls ūdenī savāra mīkstus, tad nolej ūdeni, ļabi samīca un samaisa kopā ar pienu, sāli un 1 tēj. cukura. Pēc tam šo putru cep uz lēnas uguns un pārļiek ar sviestā saceptiem sīpoliem.

Kartupeļu bifsteks. Novārtītos kartupeļus samāļ un samaisa ar olu, rīvmaizi, sāli un pipariem. Ar roku iztaisa apaļas kotletes un cep sviestā brūnas. Pasniedz ar kartupeļiem un brūno sīpolu mērci.

Kartupeļu pudīņš. Novārtītus un ļabi saspiestus kartupeļus samaisa ar nedaudz piena, sāli, pipariem un olas dzeltenumu. Beidzot pievieno saputotu olas baltumu. Masu ieliek sagatavotā formā, pārkausa ar rīvmaizi un liek trauku varošā ūdenī, vāra apm. 20 min. Pasniedz ar sautētiem dārzeņiem.

Kartupeļu pajs. Kartupeļus un sīpolus nomizo un sagriež smalkās šķēlītēs. Pēc tam saliek izsmērtā uguns drošā podā kārtām kartupeļus un sīpolus. Sāli un piparus uzkausa virsū. Oļas, miltus un pienu pamatīgi sakņ un pārlej kartupeļiem. Sviesta piciņas saliek virsū un cep ļabi karstā krāsnī apm. 1 st. Sīpolu vietā var ņemt tomātus, jeb tomātu biezeni.

(Tālāk vēl)

Atpirkušies

no Jaungada apsveikumiem par labu Tautas Palīdzībai

2.

Rēzeknes gaļas produktu uzņēmumu darbinieki RM:

Dukurs Ernests 10,—, Mačiļevskis Jānis 10,—, Žagars Kārlis 5,—, Kvašņans Kazimirs 5,—, Kalnārs Stanislavs 5,—, Strauts Jānis 5,—, Seiļš Valentina 5,—, Bērziņš Jānis 5,—, Svece Anastasija 4,—, Tučs Anna 3,—, Petrovskis Stanislavs 1,50, Bogdanovs Grigorijs 2,—, Aumalis Pāvils 5,—, Dombrovskis Bronisl. 2,—, Pavlovičs Stanislavs 2,—, Budovics 3,—, Holstovs A. 2,—, Krukovskis Romalds 2,—, Vasiljevs Jekaterina 0,50, Staško Jāzeps 2,—, Ruško Geronims 2,—, Molens Ludvigs 5,—, Svirskis Eduards 0,50, Vasiljevs Andrejs 0,50, Petrovskis Konstant. 2,—, Asačs Borbola 0,5, Zirnītis Kārlis un Anna 5,—, Tichomirova 1,—, Kreicbergs Nikolajs 2,—, Putniņš Jānis 0,50.

Rēzeknes apr. policijas I iec. darbinieki RM:

Kerzums Kārlis 2,—, Jankevičs Jānis 2,—, Vilks Antons 2,—, Rubulis Pēteris 2,—, Bilinskis Andrejs 1,—, Vasiļevskis Valentins 1,—, Apaļš Ignats 1,—, Jurāns Vladislavs 1,—, Lanka Ernests 1,—, Bērziņš Jānis 1,—, Boms K. 1,—, Geronims Tučs 1,—, Līdums Volde-mars 1,—, Gaidlazda Haroldis 1,—, Baranovskis Antons 1,—, Urtans Donats 1,—, Dancs Pēteris 1,—, Brenčāns Antons 1,—, Buklovskis Antons 1,—, Čudars Stanislava 1,—, Loženicins Konstantins 1,—, Klapars Jānis 1,—, M. Kulikovskis 2,—, Paņkova Vladimirs 1,—, Raidonis Alberts 1,—, Ludboržs Jānis 1,—, Straume Kārlis 1,—, Medveckis Vladislavs 1,—, Brikmanis Jānis 1,—, Pelšs Meikuls 1,—, Paņkova Antons 1,—, Seimanis Jāzeps 1,—, Bērngarts Pēteris 1,—, Laiko Pēteris 1,—, Ābols Fricis 1,—, Loksts Vladislavs 1,—, Laizāns Konstantins 1,—, Robežnieks Jēkabs 1,—, Ostrovskis Antons 1,—,

Paziņojums

Pēdējā laikā atkārtoti novērota slepena tirdzniecība ar normētām precēm, sevišķi ar alkoholu un ar petroleju, pie kam par šīm precēm tiek prasītas nesamērīgi augstas cenas. Šinī sakarībā es norādu, ka:

1) ikviena slepena tirdzniecība ar normētām precēm ir stingri aizliegta un par ikvienu novērotu gadījumu ir jāziņo man. Par slepenu tirdzniecību tiks sodīts ne tikai pārdevējs, bet arī pircējs. Tāpat tiks sodīti arī tie, kas novēro šādu slepenu tirdzniecību un par to neziņo;

2) uzturēšanās šosejas un pārējo ceļu malās ar kannām un tamlīdzīgi, lai iegūtu petroleju no gaļāmbraucējiem satiksmes līdzekļiem, ir aizliegta. Šitrikojuma parkāpēji tiks sodīti.

Daugavpili, 1941. g. 15. decembris.

Schwung,

Apgabala komisārs.

Paziņojums

1942. gada 14. janvārī plkst. 10 no rīta Rēzeknē uz jaunā tirgus laukuma tiks pārdoti vairāksolišanā, bezsaimnieku zirgi.

Zirgu pircējiem ir jāuzrāda pagastu resp. pilsētu valžu izdotas apliecības, ar norādījumu, ka zirga iegāde ir tiešām nepieciešama.

F. Butners,

Rēzeknes apriņķa vecākais agronoms.

Kikors Pēteris 1,—, Točelovskis Bronislavs 1,—, Karkle Mārtiņš 1,—, Začests Jāzeps 1,—, Dedumets Vilhelms 1,—, Liehovietis Pēteris 2,—, Bastkevičs Vitolds 1,—, Žogots Pēteris 1,—, Runčs Jāzeps 1,—, Kaulāns Jānis 1,—, Balodis Voldemārs 1,—, Melnis Josefs 1,—, Melnis Kazimirs 1,—, Standers Pēteris 2,—, P. Lucatnieks 1,—, Zarkvičs Domeniks 1,—, Muļnieks Florentine 1,—, Bērziņš Voldemārs 1,—, Vaļuks Veronika 1,—, Dortiņš Jevgenija 1,—, Stūritis Pēteris 1,—, Voskāns Benedikts 1,—, Rupeiko Aleksandrs 1,—, Vairogs Kārlis 2,—, Pipurs Arnolds 1,—, Balodis Alberts 2,—.

(Tālāk vēl)

Boļševiku „spidošie“ panākumi

Visā boļševiku varas pastāvēšanas laikā tie nav spējuši gūt citur panākumus, kā tikai cilvēku bendēšanā. Tautu izkaušanā boļševiki tomēr līdz šim ir nepārspējami.

Pēc Veichsel un Ukrainas raidītāju ziņām komunisti savas valdīšanas pirmajos 1917.—25. gados Ukrainā un pašajos krievu zemes novados nobendējuši pāri 30.000.000 iedzīvotājus.

Nobendēto un iznīcināto vidū ir dažādu aprindu cilvēki. Pat trūcīgi iedzīvotāji un tikko pārtikuši zemnieki.

Pirmajā bendēšanas etapā ietilpa — sarkanais terors. Nobendēti 1.860.000 cilvēku. To vidū ir — 88.000 ārsti un zinātnieki, 54 009 virsnieki, 314.000 kaņavīri, 373.000 inteligentā darba strādnieki,

192.000 melnā darba strādnieki, 850.000 zemnieki.

Otrajā bendēšanas etapā ietilpa — kulaku iznīcināšana, kas radīja badu. Bads plosījās 1921. un 22. gados Volgas rajonā, bet 1923. un 34. gados pat Ukrainā.

Bada nāvē nomiruši 13.200.000 iedzīvotāji.

Trešais cilvēku bendēšanas etaps — Baltijas kanāla, Volgas-Maskavas kanāla rakšanas, cietumi un spaidu darbi Sibīrijas tundrās.

Līdz 1937. gadam spaidu darbos — kanāla rakšanas nobendēti pāri 10.000.000 iedzīvotāju.

Stalīna un Molotova valdīšanas

Paziņojums

Sakarā ar zirgu barības kartiņu izsniegšanu visu Rēzeknes pilsētas administratīvās robežās esošo zirgu īpašniekiem, kas nav lauksaimnieki, zirgi jāuzrāda komisijai to iedalīšanai kategorijās. Iedalīšanas apskate notiks š. g. 13. janvārī no plkst. 9—16 uz jaunā tirgus laukuma. Turpat noteiks pazīmes tiem zirgiem, kuļiem izsniedzamas pagaidu pases.

Pie zirgu apskates jāuzrāda zirga pase vai cits līdzvērtīgs dokuments.

1942. g. 8. janvārī.

Rēzeknes pilsētas valde.

„Tautas Palīdzība“

Rēzeknes lauku un pilsētas apriņķu priekšnieku kanceleja atrodas Rēzeknē, Atbrīvošanas alejā 39/43, Pilsētas valdes pagalma telpās.

—————

—————

„Svinīgas dziesmas“

Deutschlandlied
Horst-Wessel-Lied
Dievs, svētī Latviju

Trisbalsīgam skolēnu korim
Jūlija Roziša sakārtojumā

vēl dabūjamas

„Rēzeknes Ziņas“ redakcijā pie sekretāra, 107. grāmatnīcā Rēzeknē, 108. grāmatnīcā Ludzā un vairākos laikrakstu kioskos.

—————

Vēlos pirkt drēbi

ziemas mētelim,

vai ziemas mēteli. Pieteikumus nodot redakc. ar J. S.

—————

—————

—————

—————

—————

—————

—————

—————

—————

—————

—————

—————

—————

—————

—————

—————

laikā nobendēti arī 40.000 garīdznieki un biskapi.

Tagad jau Stalīna panākumi vainagojušies ar vairāk kā 8.500.000 kaņavīru nobendēšanu tagadējā kaņā un ar vairāk kā 3.800.000 gūstekņiem Lielvācijas gūstekņu nometnēs.

Australijā pret angļiem

Nemieri ar līdzšinējo Australijas valdības nostāju pret Angliju arvien pieaug. Sidnejā, Melburnā un citās pilsētās notikušajās demonstrācijās pieprasīta kaņaspēka atsaukšana no Afrikas un Singapuras.

Visās vietās austrālieši ciešot milzīgus zaudējumus, bet pašā Austrālijā angļi atcēlušī 16 vecākos Austrālijas armijas ģenerāļus, lai to vietā nozīmētu angļiem paklausīgākus.

Padomju Savienībā saimnieciskais sabrukums

„Pravda“ 5. janvāra 1942. gada numurā aiz pārskatīšanās iekļūvis apcerējums par Padomju Savienības transportu un saimniecību.

No „Pravdā“ iespīestā raksta redzams, ka Pad. Sav. saimnieciskā dzīvē un transporta lietās tagad valda vēl nepiedzīvots chaoss.

„Pravdas“ raksts ne tik vien apgāž Stalīna uzticamības vīra Lozovska nesen teikto runu, bet atklāti pasaka, ka „paradīzē“ valda tikai chaoss un neprāts.

Kijevā jauna dzīve

Ukrainas galvas pilsētā Kijevā sākusies jaunā un laimīga dzīve. Pēc 20 gadu terora Ukrainas tauta atbrīvota. Laimīga, dzīves priecīga.

Kijevā tagad ir 400.000 iedzīvotāju. Iznāk plašs ukraiņu izdevums „Ukrainisko Slovo“. Iznāk arī sava nedēļas avīze pirmdienās.

Atjaunota saimnieciskā un tirdznieciskā dzīve. Darbu sākušas žurnālistu un rakstnieku, sporta un citas arodorganizācijas. Darbojas Ukrainas zinātņu akadēmija.

Nemieri Dienvidāfrikā

Dienvidāfrikā sākusies pretangļu kustība. Durbanas, Keptunas pilsētās un vairākās dienvidus plantācijās sākušies nemieri — demonstrācijas pret angļu iecelto Dienvidāfrikas prezidentu Smetu.

Tauta pieprasījusi prezidenta Smeta atcelšanu un sadarbības pārtraukšanu ar Angliju.

Dūšīga strādniece

vēlas apkopējas vietu. Prot visus darbus, arī ēdienus gatavot. Piedāv. adresēt redakc. ar G. M.

2 skolnieki (brālis un māsa), laucinieki stēd-zīgi meklē

dzīvokli vai istabu

labā rajonā, par labu samaksu vēlams ar ēdienu gatavošanu. Piedāv. redakc. ar V. R.

Lūdzu to dāmu, kuļai š. g. 6. I Tautas Pils garderobē

Apmainīta bote

pret lielāku, — atmainīt lūdž Rēzeknē, Aizsargu ielā 3.

Nozaudēta

3. janvārī vīriešu 40. n. brūna kurpe. God. atr. pret pat. algu lūdž nodot „Rēz. Z.“ redakcijā.

—————

—————

—————

—————

—————

—————

—————

—————

—————

—————

—————

—————

—————

—————

—————